

Irina Pilyar

Helsingin vuorosoitto

Irina Pilyar

Helsingin vuorosoitto

«Издательские решения»

Pilyar I.

Helsingin vuorosoitto / I. Pilyar — «Издательские решения»,

ISBN 978-5-00-509020-1

Helsingin kirkonkellot kaikuvat kautta teoksen. Alussa lukija tutustuu teoksen päähenkilöihin – kellonsoittaja Milkaan, suomalaiseen Mirkaan ja Antoine-poikaan. Muistiinpanot vanhasta kellonsoittajasta jatkavat ja syventävät kertomusta, johon ilmaantuu ihmeellinen mies, filosofi, pedagogi ja muusikko, joka säveltää kirkonkelloille melodian nimeltä Helsingin vuorosoitto.

ISBN 978-5-00-509020-1

© Pilyar I.

© Издательские решения

Содержание

Milka ja hänen ystävänsä	6
Muistiinpanoja vanhasta kellonsoittajasta	9
Kellopuu	10
Oppitunti	11
Vanha kellonsoittaja	12
Orava soittaa kelloja	14
Meren omat kellot	15
Kellojen mietteitä	17
Kuka on tärkein?	19
Öiset kellot	21
Minne soitto haipuu?	23
Kohtaaminen	25
Конец ознакомительного фрагмента.	26

Helsingin vuorosoitto

Irina Pilyar

Helsingin kirkonkellot kaikuvat kautta teoksen. Alussa lukija tutustuu teoksen päähenkilöihin – kellonsoittaja Milkaan, suomalaiseen Mirkaan ja Antoine-poikaan.

Muistiinpanot vanhasta kellonsoittajasta jatkavat ja syventävät kertomusta, johon ilmaantuu ihmeellinen mies, filosofi, pedagogi ja muusikko, joka säveltää kirkonkelloille melodian nimeltä Helsingin vuorosoitto.

Piirroksat Julia Kolga

Valokuvat Irina Pilyar

Suomennos Irmeli Talasjoki

© Irina Pilyar, 2019

ISBN 978-5-0050-9020-1

Created with Ridero smart publishing system

Milka ja hänen ystävönsä

Olipa kerran kaksi sydänystävää, Mirka ja Milka. Mirka oli suomalainen tyttö ja Milka oli venäläinen mummo. Mirkalla oli venäläinen aviomies ja Milkalla oli rakas suomalainen kirkonkellonsa, sanomakello. Mirkalla ja hänen venäläisellä miehellään oli hieno poika, jolla oli romanttinen ranskalainen nimi Antoine.

Milka soitti kelloaan sydämeenkäyvästi, ja Mirka miehineen kasvatti poikaansa yhtä innokkaasti. Heillä oli aina kamala kiire! Mutta nämä seikat eivät kuitenkaan häirinneet heidän syvää ja hellää ystävyttään.

Vuodet vierivät... Antoine kasvoi ja Milka vanheni. Hän oli jo niin kauan (jo ennen ystävyystymistään Mirkan kanssa) soittanut rakasta suomalaista kelloaan niin hartaan antaumuksellisesti, että oli unohtanut kaiken muun, oman menneisyytensä, omat juurensa ja senkin, miten itse oli päätyntä tänne Suomen maaperälle. Kellonsoittaja, sanalla sanoen! Ei edes Milka, vaan pelkkä kellonsoittaja!

Mirka oli Milkan hyvä ja huolehtivainen suomalainen ystävä, joka rakasti oikeudenmukaisuutta. On totta, että joskus hän suri ja vuodatti pari kyyneltäkin, ihan noin vain, arvoituksellisen ja hellän suomalaisen sydämensä täyteydestä. Hän saattoi kävellä kadulla tai lukea kotona paksua kirjaa, kun tämä sama murhe tulvahti hänen mieleensä ja kyyneleet alkoivat virrata hänen suurista ja ilmeikkäistä taivaansinisistä silmistään. Silloin hänen miehensä tuli antamaan hänelle suukon, ja kyyneleet kuivuivat ja murhe haihtui mielestä.

“Minun täytyy auttaa Milkaa muistamaan menneisyytensä”, Mirka ajatteli kerran, kun hän tahtoi päästä surumielisyydestään ja kaipasi yhtäkkiä oikeudenmukaisuutta. “Täytyy neuvotella perheen kanssa”, hän päätti.

Kun perhe oli illalla kokoontunut syömään, kaikki kolme alkoivat pohtia Mirkan antamaa tehtävää juurta jaksain. Isä ehdotti, että heidän pitäisi mennä Milkan luo ja yrittää saada hänet muistelemaan menneitä, ehkäpä hän muistaisikin jotakin. Antoine-poika puolestaan oli sitä mieltä, että heidän pitäisi kysyä Milkalta, mistä hän oli saanut ison suomalaisen kirkonkellon ja miksi hän pitää siitä niin hyvää huolta.

Seuraavana lauantaina Mirka ja Antoine lähtivät kaksistaan (isä oli vilustunut ja jäi kotiin) ortodoksiseseen kirkkoon, jossa Milka yleensä vietti aikaansa kirkonkellonsa luona. Vigilian piti alkaa pikapuoliin, Milka valmistautui soittamaan rakasta kelloaan kutsuakseen kirkkokansaa palvelukseen pieneen ja kodikkaaseen venäläiseen kirkkoon.

Jokin viivytti äitiä ja poikaa, ja he ehtivät kirkolle vasta, kun sanomakello kutsui ihmisiä tasaiseen tahtiin. Kellon syvä ja majesteettinen ääni tunkeutui syvälle sydämeen. “Ai, kuinka hienoa!” Mirka ajatteli, ja kyyneleet alkoivat valua hänen silmistään. Antoine antoi suukon hänen kyynelistä märeille ja suolaiselle poskelleen isänsä tapaan, jolloin Mirkan silmät alkoivat loistaa, ja he saapuivat iloisina Milkan kellotapulille.

Milka soitti silmät kiinni ja laski lyöntejä. Mirka päätti olla häiritsemättä häntä ja jäi katselemaan kelloa. Se oli hyvin vanha, paljon Milkaa vanhempi. Patina peitti sen vanhat pronssikyljet, ja rautaiset kiinnikkeet, joilla kello oli kiinnitetty palkkiin, olivat ajan ruostuttamat. Yhtäkkiä Mirka havaitsi, että kellon alareunassa oli venäjänkielistä, vallankumousta edeltäneeseen tyyliin laadittua tekstiä.

Mirka tönäisi Antoinea vähän, jotta poikakin huomaisi tekstin. He molemmat osasivat venäjää hyvin, ja perheenisäkin puhui suomea aivan ilman aksenttia. Mirka ja Antoine tutkivat kirjoitusta ja lukivat: “Tämä kello on valettu Suomen valimossa ja on jo usean sukupolven ajan siirtynyt vanhan aatelissuvun edustajalta toiselle...” Tekstin lopussa oli vaikeasti lausuttava sukunimi, jonka edessä oli saksalainen “von”. Sitä seurasi pieni vaakuna, jossa oli kruunu ja pelikaani, ja lopussa luki: “kirkossa soitettavaksi”. Mirka ja Antoine tajusivat kaiken, vilkaisivat toisiinsa eivätkä halunneet häiritä Milkaa...

He seisoivat lämpimässä ja rukouksen täyttämässä kirkossa ja kumpikin esitti anomuksensa Herralle. Mirka toivoi kaikesta sydämestään terveyttä ja onnea läheisilleen, Milka mukaan luettuna. Antoine elätteli salaista unelmaa: hän halusi saada koiran ja vaellella sen kanssa merenrannassa. Hänen rakkaat isovanhempansa asuivat siellä lähellä ja hän kävi heidän luonaan aina viikonloppuisin. Heidän kanssaan oli aina mukavaa ja mielenkiintoista.

Rukoukset lämmittivät äidin ja pojan sydäntä, mutta Mirka ei tällä kertaa itkenyt, kun tunteet tulvivat hänen mieleensä, vaan hymyili...

Ja kellonsoittaja Milka, venäläinen mummo, tunsikin ilon valtaavan sisimpänsä. Jotakin lämmintä tulvahti hänen sydämeensä, sillä hän muisti yhtäkkiä hupaisan ja liikuttavan pojan, Mirkan pojan, jolla oli sointuisa ranskalainen nimi Antoine, ja yhtäkkiä Milkan alkoi tehdä mieli olla pojalle avuksi.

Vigiliapalvelus oli päättymässä ja ihmiset lähtivät vähitellen kirkosta. Mutta Milkan uskollisen ystävän, suomalaisen kirkonkellon, juhlat lyönnit kaikuivat yhä edelleen koko seudulla ja avarana aukeavan Suomenlahden rannalla.

* * *

Milka ei muistellut eikä muistanutkaan menneitä, sillä hän eli kaikesta sydämestään nykyisyydessä. Hänen naapurinaan, tarkemmin sanottuna samassa kirkkopihassa, työskenteli vielä toinenkin vanha kellonsoittaja, jota Milka oli ihailnut aina siitä saakka, kun hän ilmestyi ensi kertaa heidän kirkkoonsa. Yhtenä kylmänä talvipäivänä muutamaa vuotta aiemmin kirkon pihaan tulla tupsahti omalaatuinen harmaapäinen mies, joka jätti aivan ikäiseltään vaikuttavan harmaanvalkean autonsa kirkon aidan taakse

Kävi ilmi, että kaikki Milkaa lukuun ottamatta tiesivät hänen olleen tulossa. Apuun kiiruhtaneet vahvat nuoret miehet nostivat auton tavaratilasta kullanhoidtoisia kirkonkelloja pienistä suuriin, yhden toisensa perään ja kantoivat ne kirkon pihaan. Viimeiseksi he kantoivat kellojen telineen, joka oli pakattu mukaan osina, ja joitakin metallikehikkoja.

Pian kirkon pihaan kohosi teline, jonka ympäri kiinnitettiin metallinen kehikko. Kellot kannettiin sinne ja nostettiin paikoilleen.

– Minä olen Innokenti, tuntematon mies esittäytyi ja kumarsi kaikille.

Milkalla oli yksi iso ja vanha kello, joka oli kiinnitetty kirkon katolla olevaan pikkuruiseseen torniin, ja sen tähden hänen täytyi kelloa soittaakseen aina kiivetä katolle ja edetä varovasti kohti tornia, jossa hänen rakas sanomakellonsa eläi ja kumahteli. Milka oli monen vuoden ajan soittanut tätä ainoaa kelloaan viikonloppuisin ja juhlapäivinä.

Milka oli haltioissaan uuden soittajan tulosta. Hän suhtautui hyvin kunnioittavasti uusiin kelloihin, jotka soivat hienosti ja tukivat soinnuillaan hänen ikivanhaa sanomakelloaan.

Innokenti oli hyvin hillitty ja harvasanainen, mutta hän ja Milka ymmärsivät heti toisiaan puolesta sanasta ja soittivat kelloja yhdessä. Isojen kellojen äänet sulautuivat yhteen ja niiden soinnista tuli entistäkin mahtavampaa ja juhlavampaa. Innokenti vastasi yksinään koristeellisemmasta pienten kellojen juhlasoitosta.

Milka alkoi pitää päiväkirjaa, johon hän merkitsi kaikki vanhukselta kuulemansa kellonsoiton hienoudet. Vähitellen Milka sai tietoonsa joitakin yksityiskohtia uuden tuttavansa elämästä ja hänestä tuntui tärkeältä omistaa päiväkirjansa tälle lahjakkaalle ihmiselle, todelliselle kellonsoittajalle. Välillä Milkan piti kuitenkin täydentää jotakin omasta mielikuvituksestaan, mutta kokonaisuutena ottaen kellonsoittajan elämäkerta alkoi näyttää täysin totuudenmukaiselta, perustuihan se suurimmaksi osaksi tosiseikkoihin. Milka antoi päiväkirjalleen nimen *Muistiinpanoja vanhasta kellonsoittajasta*. Hän lisäsi päiväkirjaansa merkintöjä harvakseltaan, mutta hyvin tarkkaan aina sitä mukaa, kun sai tietoonsa uusia seikkoja. Joskus hän kirjoitti muistiin omia havaintojaan Innokentista ja hänen reaktioistaan. Erilaiset tapahtumat löysivät nekin tiensä hänen päiväkirjansa lehdille.

Muistiinpanoja vanhasta kellonsoittajasta

Kaikki muistiinpanonsa Milka jaotteli eri otsikoiden alle. Siten oli helpompaa orientoitua monilukuisten ja monimuotoisten merkintöjen parissa. Ensimmäisille muistiinpanoilleen Milka merkitsi otsikoksi *Kellopuu*.

Kellopuu

Eräässä kaukaisen Pohjolan maassa oli hyvin paljon suuria järviä, ja pienempiäkin, syviä mutkittelevia jokia ja aivan pieniä puroja.

Yhden sellaisen kirkasvetisen puron varrella kasvoi omituinen puu. Se oli muiden puiden näköinen, suuri ja haaroittunut, mutta muista poiketen se oli kirjavanaan sinikelloja: ne kasvoivat puun rungolla jollakin käsittämättömällä tavalla. Saman puun oksilta riippui paljon muitakin kelloja, ei kukkia, vaan aivan aitoja, tuntemattomien mestarien valamia kelloja, jotka helisivät ja keinahtelivat tuulessa.

Vanha kansa, joka oli asunut näillä main iät ja ajat, etenkin hyvin iäkkäät ihmiset, kertoivat, että kerran täällä oli asunut joku poika. Poika kuin poika, mutta vähän omalaatuinen. Kerran hän oli tuonut puun taimen ja istuttanut sen puron varrelle. Puro oli jo vanha ja kuivumassa, mutta kasvuun lähtenyt taimi oli sille odottamatta avuksi ja puro virkosi henkiin. Toiset muistelivat, että poika oli ollut kellonsoittajan oppilas ja auttanut häntä soittamaan ikivanhan N:n kirkon kelloja. Poika oli kanniskellut oksanhaaraan ripustamia pieniä kelloja mukanaan kaikkialle ja helistänyt ja soittanut niitä joka paikassa yrittäen toistaa rytmikuvioita, joita vanha kellonsoittaja oli hänelle opettanut. Se kävikin häneltä hyvin, sillä hän rakasti kellojen ääntä ja korkeaa kellotornia ja tahtoi olla opettajansa kaltainen.

Näiden kahden tapahtuman yhteyttä – puun istuttamista ja sen kelloja – on vaikea selittää, mutta ihmiset eivät keksineet mitään mielikuvituksellisia tarinoita, vaan selittivät kaiken aivan yksinkertaisesti. Poika oli varmaan sattumalta jättänyt oksan kelloineen tämän istuttamansa puuntaimen viereen ja unohtanut sen siihen. Ja joku oli säikähtänyt, että kellot voisivat kadota, ja ripustanut ne pieneen oksaan, jotta ne hukannut poika löytäisi ne saman tien tai kuulisi niiden äänen jo kaukaa.

Jatko oli vieläkin yksikertaisempaa. Poika jätti nämä tienoot, mutta hänen puunsa kasvoi kasvamistaan.

Ja seudulla muodostui perinteeksi tulla puun luo joka vuosi ja ripustaa sen oksille pieniä kelloja. Sillä tavoin lähistöllä asuneet pojat hyvästelivät kotiseutunsa kasvettuaan isoiksi. Ja siksi puuta alettiin kutsua kellopuuksi.

Oppitunti

Aluksi kuuluu kolmen kellon läpinäkyvä helinä yhdessä ja erikseen, kaksi kelloa tai yksi mitä erilaisimpina yhdistelminä. Niitä sanotaan ilmoituskelloiksi, jotka kutsuvat kansaa ja muistuttavat jostakin tärkeästä.

Niiden jälkeen sojitetaan kaikkia seitsemää kelloa, ja kansaa alkaa virrata venäläisen ortodoksisen kirkon sunnuntaiaamun jumalanpalvelukseen.

Kellotelineen kaikkein suurin kello, sanomakello, alkaa kumista tasaiseen tahtiin “bom-bom-bom”. Se on matalaääninen ja juhlasointinen kello, ja koko luonto vaikennee kuullessaan sen äänen. Linnut lakkaavat visertämästä, tuulihenki vaimenee, ja orava loikkii pienin hyppyin puusta puuhun kellotelineen luo ja jähmettyy kuuntelemaan lähimpään koivuun. Hiljaisuus ikään kuin vavahtelee kellon hitaan kuminan ja kaiun tahdissa. Kolmekymmentäseitsemän, kolmekymmentäkahdeksan, kolmekymmentäyhdeksän...

Neljännenkymmenennen lyönnin jälkeen soittoon yhtyvät keskikokoiset kellot, joita on pienten kellojen tapaan kolme niitäkin. “Toinen-ensimmäinen, kolmas-ensimmäinen, ensimmäinen-toinen, ja... nopeaan tahtiin kaikki yhdessä. Sisällä kirkossa kaikuu rytmikäs veisu:

KUNNIA OLKOON SINULLE, JUMALA,
KUNNIA SINULLE!

Rukouksellinen perussävel kaikuu kautta soiton, johon yhtyvät pienet, keskikokoiset ja suuret kellot, ja tuntuu kuin kaikki elävä ympärillä imisi itseensä tämän riemullisesti rukoukseen kutsuvien kellojen syvän ja puhtaan äänen.

Vanha kellonsoittaja

Kirkolla ei ollut ketään muita kuin vanha kellonsoittaja Innokenti. Jumalanpalvelus oli päättynyt jo aikaa sitten. Innokenti korjaili kellojen köysiä, sitoi pienten kellojen köysien solmut muutamaan kertaan ja tiukensi ohjausjärjestelmän ja keskimmäisten kellojen välisiä köysiä. Hän kuulosteli kellojen sointia silmät kiinni ja jatkoi työtään kunnes kellot soivat moitteettomasti, eikä edes huomannut, että kellojen luo tuli pieni ryhmä ihmisiä.

“Anteeksi, setä, me olimme menossa ohi, kun kuulimme epätavallisia ääniä. Todella kaunista soittoa! Mitä se oli?” joku heistä kysyi ja kaikki katselivat ihmeissään pieniä kullanhoitoisia kelloja ja vanhuuttaan tummuneita isompia kelloja. “Emme ole ikinä nähneet kirkonkelloja näin läheltä”, joku sanoi hämmentyneenä. “En minäkään ole ennen kuullut noin hienoa ääntä”, toinen ääni puuttui puheeseen. “Meillä luterilaisessa kirkossa kelloja ei soiteta kuorossa, vaan yksitellen.” “Nämä kellot ovat tosi kauniita, ja kaikki erilaisia”, kolmas sanoi.

Vanha kellonsoittaja määritteli mielessään puhujat kunkin äänialan mukaisesti – kaksi baritonia ja yksi basso. Hänen ei tehnyt mieli puhua, sillä heidän kysymyksensä vaikuttivat turhanpäiväisiltä. Hän jatkoi puuhailuaan kellojen parissa eikä kääntynyt läsnäolijoiden puoleen.

“Minusta tuntuu, että hän on keskittynyt työhönsä eikä häntä parane häiritä”, ensimmäinen ääni neuvoi toisia. “Tekisi vain mieli saada tietää, miten on mahdollista soittaa kaikkia seitsemää kelloa samaan aikaan”, toinen ääni laski nopeasti, kuinka monta kelloa telineessä oli. “Kuka opettaa tällaista soittoa?”

“Luonto opettaa, ja opettajat”, kolmas sanoi odottamatta. “Näettehän, että hänellä on täällä kuva. Joku pyhä keskellä kukkivaa metsäniittyä. Onpas siinä paljon kukkia!”

“Nehän ovat kellokukkia, sinikelloja”, ensimmäinen puhuja huomasi ja purskahti nauruun.

“Naurakaa te vain”, Innokenti mietti. “Viimeinen basso osoittautuikin olevan tarkkasilmäisempi kuin kaksi baritonia”, hän päätteli. “Jos opettaja antaa oppilaalleen ensimmäisen sysäyksen, ja jos oppilas on omaksunut soittamisen alkeet, jatko riippuu oppilaan omasta sydäimestä ja maailmankäsityksestä, luonteesta ja kyvystä kuunnella. Kellotkin kuuluvat tähän opettajien rivistöön...”

Hän siristi silmiään ja käänsi katseensa kutsumattomia vieraita kohti. Odottamatta hän viittasi kaikkein matalimmalla äänellä puhuneelle vieraalle ja näytti hänelle, miten kaikkein suurimmasta kellosta houkutellaan ääni esiin. Kellonsoittajan jalka paineli suurimman kellon pedaalia pehmeästi ja joustavasti. Sitten hän siirtyi syrjään ja antoi vieraan asettua tilalleen, mutta löi äänettömästi tahtia oikealla jalallaan. Baritonitkin tulivat lähemmäs. Innokenti näytti heille, miten vasemmalla kädellä soitetaan keskikokoisia kelloja tiukaksi viritettyjen köysien avulla. Vieraat koettivat vuoron perään soittaa niin kuin Innokenti heille näytti. Toisena koettanut ei tahtonut lopettaa, sillä hän kuuli yhtäkkiä oman soittonsa ja suuren kellon tasaisten lyöntien yhteissoinnun ja jäi kuuntelemaan... Vanha kellonsoittaja tarttui keveästi pienten kellojen naruihin ja koristeli melodian niiden korkeilla, läpinäkyvillä trilleilla.

Vieraat olivat hyvin tyytyväisiä, kun he vihdoinkin lähtivät kellojen luota. Innokentin piti vielä päättää työnsä. “Opettaa, opetella, oppia, sehän on kaikki samaa... Yksi opettaa jotakuta tekemään jotakin, toinen kärsivällisyyttä... Kaikki oppivat toisiltaan jotakin!” hän mietti. Ja yhtäkkiä hänen ajatuksensa siirtyivät muualle. “Entä mitä minä opin teiltä, rakkaat kelloni?” Innokenti kysyi itseltään ja katseli uskollisia ystäviään, kullannivahteisia ja tummempikylkisiä.

Pehmeä trilli kimmahti odottamatta ilmoille ja lauloi jotakin vastaukseksi. Vanha mies puristi edelleen pienten kellojen nyörinippua kädessään, mutta ei liikahtanutkaan.

“Minä olen varmaan oppinut kuulemaan hyvin”, hän mutisi itsekseen. Hän oli väsynyt ajattelemaan ja tahtoi kuulla oman äänensä, mutta vaimeasti, jottei häiritsisi hiljaisuutta. “Kuulla jopa sen, mikä ei kuulu...”, hän kuiskasi. “Niin kuin nyt! Kellot eivät soineet ääneen, vaan äänettömästi itsekseen – ja minä kuulin sen. Kuuntelevathan nekin minua, ja joskus tottelevat, joskus eivät... Me kuuntelemme toisiamme ja kuulostelemme toistemme mielialoja, iloitemme tai suremme...” Vanha kellonsoittaja soitti loppusoiton, kolme sointua perätysten, ja johti ajatuksensakin finaaliin. “Mikä on kellonsoittajan tehtävä? Pohjimmiltaan kyse on siitä, ettemme häiritse molemminpuolista kuuntelua, keskittymistä sisäiseen tilaan, joka vastaa iankaikkisen jumalanpalvelusjärjestyksen kutakin minuuttia... Kaikki muu on käsityötä, tekniikkaa, harjoittelua... Herra, armahda!”

Harmaatakkinen hahmo vaelsi hitaasti kirkolta kaupunkiin johtavaa polkua pitkin. Kellot katselivat hänen peräänsä surumielisinä, vaikenivat ja kuuntelivat hiljaisuutta ympärillään – ja sisimmässään.

Orava soittaa kelloja

Siinä se taas on! Pari loikkausta oksalta oksalle, puusta puuhun, ja sitten se kapuaa runkoa alas ruohikolle. Pikkuinen tuuheahäntäinen nappisilmä, joka innostuu aina, kun kelloja aletaan soittaa. Se ei lainkaan välitä kovasta äänestä eikä ilman väreilystä, vaan tulee melkein kellotelineen juurelle ja vilistää moneen kertaan kellojen alla sinne tänne aivan kuin tanssien melodian tahdissa.

“No niin, olen saanut ihailijan,” kellonsoittaja tuumii katsellessaan vieraansa viilletystä, “orava veisaa ja soittaa kelloja! Se tunnistaa rytmin ja kauneuden!”

Ja kellot helisevät jälleen. Männyt ja koivut ympäröivät vihreinä ortodoksista kirkkoa ja se kellotapulia joka suunnalta, mutta kellonsoittaja näkee kirkkaansinisen kaistaleen taivasta ja sillä lipuvat pilvet puiden latvusten välistä.

Mestarin mieleen nousee yhä uusia ja uusia rytmisiä kuvioita, joita hänen vuosikausia soittamaan tottuneet kätensä muuntavat melodioiksi. Suuri kello lyö tahtia, kuten aina. Se ikään kuin elää omaa elämäänsä, mutta itse asiassa se määrittää koko soiton kulun. Sielu yhtyy tähän ihmeteltävään improvisaatioon ja kellojen kompositio valtaa sen yksinkertaisella ja melkein pä spontaanilla soinnillaan, joka syntyy kellojen ja kellonsoittajan yhteisen rukouksen ja yhteistyön tuloksena.

Mutta mitä pörröturkkinen vieras tekee? Se kipittää kellotelineen poikittaispalkkia pitkin ja on vähällä osua kellojen kieliin, joiden ansiosta kellot helisevät ja kumisevat. Palkilta orava kiipeää alas penkille ja alkaa etsiä jotakin. Lähistöllä on peltipurkki, jonka sininen kansi on siirretty syrjään. Purkissa on suolattomia maapähkinöitä.

Jonkin aikaa kellonsoittajan ihailija on vielä soiton lumoissa eikä koske ateriaansa, mutta sitten se menettää kärsivällisyytensä ja pähkinät alkavat yksitellen kadota purkista, vain kuoret lentelevät sivulle. Pieni vieras pitelee maukkaita suupaloja ahaissa käsissään ja sen pienet terävät hampaat nakertavat pähkinöitä.

Kellonsoittajankin on jo aika pitää tauko, lounasaika on koittanut. Aika rientää aivan huomaamatta...

Meren omat kellot

Aaltojen leikissä on oma melodiansa, oma rytmensä.

Kellonsoittaja istui mielellään merenrannassa jollakin litteäksi hioutuneella kivellä ja katseli avointa, hopealta välkkyvää ulappaa ja kuunteli sen ääniä. Aallot vierivät perätysten kohti rantaa ja kohisivat iskeytyessään kuohuen rannan kivikkoon, josta ne sitten vetäytyivät takaisin merelle. Tuntui kuin meri olisi hiljaa kehrännyt kiinnittämättä kehenkään mitään huomiota.

Kunnia olkoon Sinulle, Herra, kunnia Sinulle! Innokenti hahmotteli rytmisen kuvion aaltojen kohinan mukaisesti. Luontokin ylistää Luojaa, ja aallot iskeytyvät tahdissa rantaan. Meren omat kellot!

Pian horisonttiin ilmaantui suuri valkea laiva. Kellonsoittaja lähti aina samaan aikaan kävelyille ja tiesi jo etukäteen, mitä hänen silmiensä edessä tapahtuisi. Täällä laivat kulkivat tarkkaan aikataulunsa mukaisesti.

Sireeni soi ja heti sen jälkeen kaikui yksi lyönti laivakelloon. “Kylläpä laivakello soi hyvin, ihan kuin hälyttäen ihmiset”, Innokenti mietti melkein automaattisesti. Hän näki kauempana merellä hienon lumivalkoisen ihmeen, monikerroksisen laivan, joka oli täynnä elämää. Miten paljon erilaisia kohtaloita siellä tapaakaan, miten monet sydämet lyövät joka kajuutassa ja jokaisen pienen, melkein näkymättömiin jäävän ikkunan takana! Aallot riensivät nopeammin kohti rantaa, vesi ikään kuin kuohahti vaahdoksi ja riistäytyi kovaäänisesti kohisten kuivalle maalle. Meri käytti kaikkia ääniään, jotka hukuttivat sitä kattavan loputtoman sinen alleen.

Ja sitten ilmaantuivat laivan uskolliset saattajat – lokit! Ne joko leijuivat kansien yllä tai lensivät vauhdilla laivan ympäri eri puolilta odottaessaan, että matkustajat tarjoaisivat niille herkkupaloja. Lokkien piirileikki, valkeat pyörylät veden yllä! Niiden tyypilliset kurkkuaänet eivät, omituista kyllä,

lainkaan rikkoneet äänten harmoniaa: ne päin vastoin punoutuivat hyvin onnistuneesti omaperäiseen moniääniseen taustakuvioon.

Äänellä on kyky täyttää mikä tahansa tila; se alistaa valtaansa jopa läsnäolijoiden mielentilan. Surun syvyyksistä voi sukeltaa ylös pintaan, kun kellot helisevät ja kun niiden soinnut hyppelivät ja ajavat iloissaan toisiaan takaa ja hajaantuvat taas eri suuntiin.

Innokenti oli uppoutunut verkkaisiin ajatuksiinsa eikä heti huomannut sadepisaroita. Ne täplittivät laakeaa kiveä, jolla hän istui, ja kastelivat hänen vaatteensa. Näillä seuduilla sade oli vielä yksi niistä luonnonvoimista, jotka eivät useinkaan ilmoittaneet tulostaan etukäteen. Hän kiirehti kirkolle kellokatoksen suojiin. Vigilia alkaisi pian.

Yltyvän sateen pisarat rummuttivat rytmikkäästi kellotelineen peltikattoa. Kelloista isoin liittyi niiden juhlasoittoon lyöden neljäkymmentä kertaa ja kutsuen kansaa kirkkoon. Jokaisen lyönnin kohdalla Innokenti luki Jeesuksen rukouksen. Kuinka hienoa – luonnon omat äänet yhdessä kellojen äänen kanssa! Luonnonvoimat ja rytmi... Nämä pyhän Paulinos Laupiaan, Nolanin piispan, profeetallisen unen innoittamien varhaisten mestarivalajien luomukset! Miten paljon niillä onkaan yhteistä, luontaista ja saavuttamatonta voimaa, joka repäisee ajatukset pois maallisista huolista. Mutta vain kellot muistuttavat meitä soinnillaan iankaikkisesta taivaallisesta kotimaastamme... *Minun sieluni ikävöi Sinua, oi Herra!*

Kellojen mietteitä

Joskus soiton päätyttyä ei tehnyt mieli lähteä pois kirkolta, jättää tätä rukouksen pyhittämää tilaa ja kellokatosta, jota Innokenti usein kutsui kellonsoittajan keljaksi. Tekemistä oli taas paljon.

Vanhus otti laukusta harjoja, sieniä, vanhojen pyyheliinonien palasia ja muita rättejä ja alkoi siivota, Hän pyyhki huolella rautaisen telineen, johon hänen rakkaat kellonsa oli kiinnitetty, ja kiillotti sitten kellot kirkkaiksi. Pronssi kiilsi haalean syysaurinon säteissä.

Kellokatokseen oli tuulen mukana tullut paljon puista pudonneita lehtiä ja ison sanomakellon pedaalien alta pilkisti aika ajoin pieniä harmaalakkisia syömäkeltvottomia sieniä, joita ilmaantui mitä sopimattomimpiin paikkoihin.

Yleensä siivoamisessa meni kauan aikaa. Kellot katselivat huolehtivaista ystäväänsä ja yrittivät kuunnella hänen sydäntään. “Meitä on seitsemän, meidän on hyvä olla yhdessä”, ne miettivät, “mutta hän on yksin. Aina yksin. Eikä kiirehdi pois... Ehkä hänellä ei ole, minne mennä? Ehkä kukaan ei odota häntä?”

Keskikokoiset ja pienet kellot alkoivat murehtia, sääli puristi niiden sydäntä. “Me täällä olemme kaikki erilaisia painoltamme ja kooltamme, äänistä nyt puhumattakaan! Korkeita tenoreita, altoja, ja matala basso... Mutta yhdessä me soimme hienosti ja osoitamme kaikille olevamme ystäviä, sillä me tuemme ja täydennämme toinen toisiamme. Joskus joku meistä jää toisten varjoon, ja joskus sointimme sulautuu yhdeksi. Useimmiten me kuitenkin kipitämme kilpaa toinen toistemme perässä!”

Kaikkein pienimmät kellot huoahivat hiljaa. “Mutta kuka täydentää ja tukee vanhaa kellonsoittajaa, kuka lohduttaa häntä laulullaan, kun me emme ole läsnä?”

Ne kysyivät neuvoa vanhemmalta, viisaalta veljeltään, kaikkein isoimmalta kelloilta. “Mitä me voisimme tehdä? Miten voisimme auttaa ihmistä, ettei hän olisi niin yksinäinen?”

Innokenti ei kyllä koskaan valittanut. Pitkien siivousurakoidensa aikaan hän kertoili kelloille kaikenlaisia tarinoita ihmisistä. Kellot pitivät hänen hiljaisesta äänestään, sen väristä ja intonaatiosta. Ne eivät olleet kuulleet kenenkään toisen puhuvan sillä tavalla.

Kellonsoittajan tarinoissa kellot panivat merkille tietyn surumielisyyden häivän ja kätkeyn toivon, mutta niiden syitä ne voivat vain arvailla. Sen tähden ne pyysivätkin isointa kelloa keksimään jotakin, millä ne voisivat ilahduttaa vanhaa ystäväänsä.

Voi, kuinka ne kaikki yrittivät parhaansa, kun koitti aika kutsua kansaa jumalanpalvelukseen! Ne panivat kaiken sielunsa ja puhtaan sydämensä jokaiseen sointuun ja trilliin. Kuinka selkeinä kaikuivatkaan melisimat, ja miten hienosti trillit ja synkoopit kietoutuivatkaan toisiinsa! Miten upeisiin sointuihin ja ääniin kellot päättivätään esityksensä!

Ihmiset riensivät keskittyneinä kirkon holvien alle. Oli koittanut rukouksen aika, aika parantaa sielujen haavat... Kellotkin soivat keskittyneinä ja hillittyinä.

Rukouksen ja palveluksen päätyttyä kaikki vähän rentoutuivat levollisina. Vanha kellonsoittajakin oli silmin nähden ilahtunut. Kellotkin sallivat itselleen hiukan monisyisemmän soinnin ja koristelivat sitä eri rytmein ja kuvioin. Kaikilla oli hyvä olla.

Mutta kelloilla ei kuitenkaan ole tapana luopua suunnitelmistaan. Siksi ne miettivät edelleen ystäväänsä elämää ja katselivat kirkkoon tulevia ihmisiä. Ja miten ollakaan! Ne huomasivat monien silmissä saman inhimillisen murheen... Jopa niidenkin silmissä, jotka eivät olleet yksinäisiä, kuten kellonsoittaja, pikemminkin päin vastoin – heillä oli ympärillään muita ihmisiä, isoja ja pieniä, nuoria ja ei ihan niin nuoria...

“Kyllä ihmiset sitten ovat omituisia”, kellojen naiivit mietteet nousivat äänettöminä ja hitaina kohti valkeita pilviä. “Voi te hienot ja rakkaat kellot”, Innokenti ajatteli saatuaan askareensa tehtyä, “me olemme saaneet elää vielä yhden päivän yhdessä...”

Kaiken tehtyään hän hyvästeli kellot, luki itsekseen rukouksen *Totisesti on kohtuullista*, kumarsi maahan, teki ristinmerkin ja loittoni kirkkomaan aidan taakse.

* * *

Kerran, kun kellot olivat saattaneet rakkaan kellonsoittajansa Innokentin kirkolta, ne alkoivat keskustella keskenään ja muistella menneitä.

Sanomakello sanoi toisille: “Minä olen kaikkein vanhin valdailainen. Muistan senkin, kun matuška Pelageja Ivanovna, Usatševon valimon omistaja, huolehti minusta vuonna 1875. Olin silloin vielä nuori, vastikään valettu. Monet kävivät hänen luonaan pyytämässä, että saisivat minut kellotorneihinsa. Mutta hän, levätköön rauhassa, luovutti minut hyviin käsiin, yhdelle Valdain parhaista kellonsoittajista, joka palveli pyhän Nikolaoksen kirkossa!”

Keskikokoinen kello vastasi: “Niin, veliseni, minäkin olen Valdaista. Me neljä,” se katseli kaikkia kellotelineen vanhoja kelloja, “olemme aina soineet Novgorodin hiippakunnassa pohjoisvenäläiseen tapaan rytmikkään arvokkaasti ja melodisesti ja kuvioiduin modulaatioin...”

Vastikään valetut pienet kellot puolestaan innostuivat: “Voi kuinka mielenkiintoista! Minä en ole koskaan ollut Valdaissa”, kaikkein pienin ja kirkasäänisin kello huokaisi.

“Älä sinä, pikkuinen, sitä sure”, sanoi sen vierustoveri, vastikään valettu kello sekkin. “Me kaikki – vaikka meitä onkin vain kolme – olemme sentään moskovalaisia! Ja meillä on oma hieno moskovalainen soittotraditiomme. Moskovalainen kolmisoitto on kuuluisa nopeudestaan, optimistisuudestaan, tanssahtelevasta rytmistään ja soinnikkuudestaan!”

“Kuulkaas nyt, valdailaiset ja moskovalaiset”, kaikkein isoin ja vanhin sanomakello kääntyi toisten puoleen. “Huomenna sunnuntaina, vuonna 20...”, kello aivan kuin nyyhkäisi (hyvänen aika, eletään jo kolmatta vuosituhatta!), “ja meidän on konsertoitava seurakuntalaisillemme täällä Helsingissä. Meidän pitää siis ravistella vuodet harteiltamme, hyvät valdailaiseni! Ja moskovalaisille toivotetaan onnellisia soittoja!”

Kaikki kellot vastasivat sille hyväksyvästi helisten.

Ja sitten kaikki alkoivat kiistellä aivan toisesta aiheesta.

Kuka on tärkein?

Ilmoituskelloryhmä, kolme kelloa.

Ensimmäinen pieni kello:

– Minulla on hyvin korkea ja kaunis ääni ja soitto alkaa usein minusta. Minä olen varmaan kaikkein välttämättömin kello.

Kolmas kello:

– Vai sitä mieltä sinä olet! Meitä soitetaan sinun kanssasi melkein aina yhdessä. Älä unohda moskovalaisen soiton ohjetta: “Reunimmaisat, matala, matala, matala, keskimmäiseen ei kosketa!” Minun sointini on matalampi ja kauniimpi, joten et sinä suinkaan ole kaikkein tarpeellisin kello.

Keskimmäinen kello:

– Anteeksi nyt, hyvät ystävät! Minä muotoilen soinnin silloinkin, kun minuun ei kosketa. Ja entäs kun lyödään trillin ylin sointu! Ei, kyllä minä olen kaikkein tärkein kello!

Keskikokoiset kellot, kolme kelloa.

Keskikokoisista painavin kello:

— Te olette pieniä kelloja ja siksi meidän pienimpiä veljiämme, vaikka kellonsoittaja soittaakin teidän avullanne mitä mielenkiintoisimpia kuvioita ja vaikka te kutsutte ihmisiä kirkkoon. Mutta te vain riiputte palkista ja teihin on kiinnitetty aivan tavalliset, mitenkään muista erottumattomat köydet. Meidät taas on ripustettu jousilla (!) aivan erityiseen palkkiin kellonsoittajan vasemmalle puolelle. Ja meidän ansiostamme soitosta tulee todella erivivahteista. Nimenomaan meidän rytmiset kuviomme määrittelevät kellonsoiton tradition – rostovilaisen, Novodevitšin luostarin tradition, tai suzdalilaisen tai jaroslavilaisen... Niitä on paljon, traditioita. Mutta meitä on vain kolme. Se taas tarkoittaa, että kaikki tajuavat, kuinka tärkeitä me olemme. Eikö tämä pidäkin paikkansa? Sano sinä, sanomakello! Miksi sinä vaikenet?

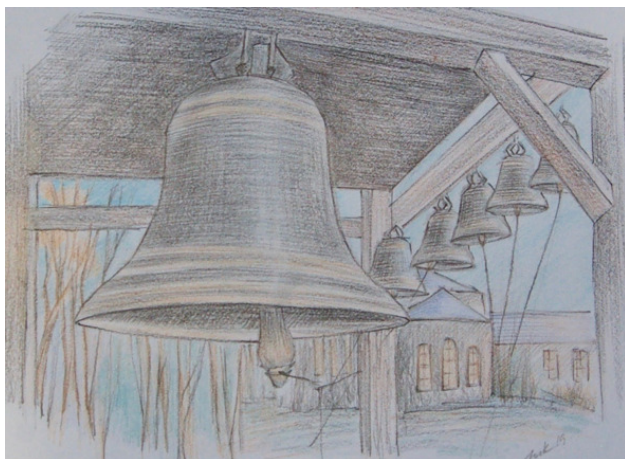
Kellot vavahtivat, vilkaisivat toisiinsa ja käänsivät sitten katseensa kaikkein suurimpaan, väiteliaaseen kelloon.

Suurin kello.

Sanomakello:

– Kuulkaas nyt, veljet! Mitä minä voisin sanoa? Minähän olen kellonsoittajan pedaalin ohjattavissa enkä voi muuta kuin tuottaa yksittäisiä kiireettömiä lyöntejä. Te taas soitatte juhlasoittoja ja trillejä ja soiton koko kauneus perustuu teihin. Älkää edes kysykö minulta...

Mutta pienet ja keskikokoiset kellot painoivat yhtäkkiä kullankarvaiset päänsä alas. “Sanomakellohan on kaikkein tärkein kello. Se soittaa Hyvää sanomaa ja ilmoittaa ensimmäisenä, että jumalanpalvelus on alkamassa ja se myös ilmoittaa palveluksen tärkeimpien kohtien olevan käsillä. Sehän on sanomakello!” Muut kellot miettivät tätä, ja yhtäkkiä niitä alkoi hävettää oma kiistansa. Ja sitten ne katsoivat suurta kelloa vielä kerran iloisina ja ihmeissään ja päättivät nekin täyttää velvollisuutensa kaikessa hiljaisuudessa (vaikkakin soiden), ilman turhia ja äännekkäitä sanoja.

Öiset kellot

Kukaan ei kuullut, kun kellotapulien pienet kellot soivat murheellisina syksyisten öiden pimeydessä. Kirkon lähellä ei ollut ihmisasumuksia, vain hautausmaa, jonka portilta alkoi merenrantaan johtava, mäntyjen reunustama kuja.

Pohjoisen kylmä meri sulautui öiseen taivaaseen ja vain joskus sen odottamaton kohina antoi sen ilmi. Joskus puolittain uneen vaipunut tuuli herätti sen aallot, ja joskus se itse näki levottomia unia. Meri hätkähti ja aallot alkoivat väreillä sen pinnalla muurahaisten tavoin, mutta pian meri taas tyyntyi ja syvä uni sulki väsyneet silmät.

Tässä mäntyjen ja koivujen kansoittamassa metsikössä eleli runsain mitoin oravia ja jäniksiä, joille villeinä rehottavat pensaat tarjosivat suojaa. Nekin nukkuivat nyt sikeästi uuvuttuaan edellispäivän ruoanhakumatkoillaan – nehän kipittivät alinomaan poluilla ja loikkivat pitkin puidenrunkoja ylhäältä alas ja alhaalta ylös.

Jopa levottomat lokit, jotka vähän väliä neuvottelivat keskenään kurkkuäänillään, vaikenivat yhtäkkiä ja jäivät odottamaan aamua. Ne kerääntyivät piiriksi ja lämmittivät toinen toisiaan.

Kuka niistä nukkui kaikkein sikeimmin? Kirkonkellot, keskikokoiset ja kaikkein suurin kello, lepäsivät rauhassa katoksensa alla oman rakkaan kirkkonsa seinien suojassa. Ne eivät kärsineet unettomuudesta – illan koittaessa ne vajosivat silmänräpäyksessä omiin ihmeen melodisiin uniinsa.

Herkät ja lempeät pikkukellot eivät kuitenkaan nukahtaneet käden käänteessä, ja niiden unikin oli levotonta. Näkivätkö ne unta vanhasta kellonsoittajasta, jonka omituisen ja käsittämättömän elämän arvoitusta ne pyrkivät ratkomaan jopa unissaankin? Vai painoiko jokin muu niiden herkkätunteisia ja vilpittömiä sydämiä? Joka tapauksessa ne heräilivät usein, katselivat murheellisina toinen toisiaan ja helisivät hiljaa yrittäen olla herättämättä vanhempia veljiään. Näinä öisinä hetkinä sointi purkautui niiden sieluista aivan itsestään ilmaisten surua ja hämmennystä.

Yö ei ollut pelkästään unta varten. Kaupungilla oli jossakin iso talo monine ikkunoineen, samannäköinen kuin kaikki muutkin naapuritalot. Ne toiset naapurit kuitenkin nukkuivat, mutta tämän talon yhdessä ikkunassa paloi valo ja tuijotti yöhön kuin yksisilmäinen jättiläinen ikään.

Kellonsoittajan huoneessa paloi lampukka, joka valaisi kaikki ikoninurkan ikonit ja pyhien kasvat. Innokenti seisoi polvillaan ja hänen vieressään oli pino tavallisia kouluvihkoja, jotka olivat kaikki nimiä täynnä.

Rukous täytti koko yön, vaikka ääntä ei kuulunut. Hiljaisuus muuttui eläväksi ja mielekkääksi. Aika liukeni ilmaan ja pieni pala iankaikkisuutta tunkeutui huoneeseen. *“Herra, armahda, Herra, armahda, Herra, armahda...”*

Eme tiedä, miten kauan öinen valvominen jatkui, mutta palava rukous toi lämpöä koko taloon ja pyhien hahmot näkyivät yhä selkeämpinä ja kirkkaampina kellonsoittajan vanhoissa ikoneissa.

Päivä heräsi eloon ikkunan takana. Aivan odottamatta koitti hetki, jolloin pimeä taivaankansi alkoi harmaantua. Sen jälkeen valoisia juovia ilmaantui siihen yhä enemmän, ja harmaanvalkea valo piirsi naapuritalot ja lehdettömien puiden omalaatuiset siluetit esiin. Aamunkoitto keräsi vähitellen voimiaan ja antoi tilaa uudelle syyspäivälle.

“Tänään on Pokrova, Jumalansynnyttäjän suojeluksen juhlapäivä, kaikkein rakkain syksyinen juhla!” Innokenti kiirehti jumalanpalvelukseen. Kadun äänet kaikuivat totuttuun tapaansa ympärillä. Vihreä raitiovaunu kilisteli pitkin kiskoja – ding-ding – ja kärsimätön kasteluauto tööttäili – uu-uu – ja naisten korot kopisivat asfaltilla – tuk-tuk.

Kellot odottivat soittajaansa. “Tänään on Pokrovan päivä, hieno juhla”, ne iloitsivat. “On aika kutsua ihmiset kirkkoon!”

Pitkään takkiin verhoutunut hahmo lähestyi kellokatosta. Vanhus asteli reippain askelin ja kellot vaistosivat jo kaukaa, että hän oli täynnä energiaa ja valmiina taisteluun.

Pian kellojen äänet hukuttivat totuttuun tapaansa koko seudun alleen. “Pokrovan päivä, Pokrovan päivä, bom-bom”, julisti isoin kello juhlavasti. Keskikokoiset ja pienet kellot valmistautuivat omaan esitykseensä. Innokentin lämpimät kädet pitivät lujasti kiinni niiden köysistöä...

Minne soitto haipuu?

Kirkolle johtavan portin takana seisoi poika ja kuunteli kellonsoittoa. Hän tiesi, ettei kukaan löytäisi häntä tähän aikaan, ja että hän saattaisi rauhassa kuunnella soittoa ja vieläpä kävellä aidan takana mietteisiinsä vaipuneena. Hän näytti olevan siinä kahdentoista ikäinen. Kumisaappaat jalassa syksyisen sään takia, hilpeänvärinen huivi kiedottu kaulaan jollakin erityisellä tavalla, ja värikäs reppu selässä. Pojan kädestä riippui koiran talutushihna, jolla hän löi huomaamattaan tahtia polveaan vasten. Koira ei lähistöllä näkynyt.

Pojan mietteet eivät olleet mitenkään monimutkaisia, ne olivat hänen nuoren ikänsä ja tiedonhaluisen mielensä mukaisia.

“Minne tuo ääni menee? Tuollainen voimakas ja surumielinen, melkein loputon...” Hän etsi mielessään sopivia sanoja, mutta niitä ei löytynyt. “Mitenkähän korkealle se nousee? Puiden latvojen tasalle, vai niiden yli? Entä pilviin? Tuskinpa sentään!”

Poika toi rakkaan koiransa usein viikonloppuisin tälle mäntyjen reunustamalle kujalle ja vaelsi sen kanssa merenrantaan. Hänen luppakorvainen ystävänsä ajoi mieluusti lokkeja takaa rannalla. Se ei erityisemmin pyrkinyt saamaan niitä kiinni, kunhan vain pelotteli ja olisi tahtonut leikkiä niiden kanssa. Lokit eivät tajunneet, että hyväsydäminen hauva ajoi niitä takaa vain huvikseen, joten ne lentelivät tyytymättömästi kirkuen paikasta toiseen.

Koiran isäntä tarkkaili tätä riehuntaa, kuvitteli ajavansa takaa jotakin lokkeja vaarallisempaa, kuunteli lintujen hermostunutta kirkunaa ja koiransa haukkumista. Kerran hän sitten odottamatta erotti tämän hälyn keskeltä vielä jonkin toisen äänen, aivan erityisen, joka kasvoi verkkaisesti ja peitti kaiken melun alleen. Sen sointi toi mieleen aivan sanoinkuvaamattomia värejä ja se ikään kuin sykki sydämen tahdissa.

Pojan alkoi tehdä mieli lähteä tätä sointia vastaan ja katsoa, mistä se on peräisin. Siten hän kohtasi ensimmäistä kertaa venäläiset kirkonkellot, jotka soivat aivan erityisellä tavalla.

Poika ei toisella eikä kolmannellakaan kerralla – tai miten monta kertaa niitä nyt olikaan – poika ei rohjennut ylittää tuota rajaa, joka erotti tutun polun ja aidan toisella puolella piilevän salaperäisen, käsittämättömän ja samalla niin mielenkiintoisen ja puoleensavetävän maailman.

Siksi hän antoi karvaisen ystävänsä jahdata lokkeja rannalla ja seisoi suurimman osan aikaa portin takana tai vaelsi aidan reunaa kuunnellen näitä sielua riipiviä sointuja.

Mitä poika oikein halusi? Hän ei itsekään tiennyt sitä. Olisi tietysti ollut mielenkiintoista mennä sinne, katsoa näitä ihmeellisiä kelloja ja jopa koskettaa niitä, mutta häntä alkoi jännittää, kun portista astui pitkä harmaatakkinen hahmo. Vanhuksen kasvot tuntuivat hänestä hyvin ankarilta ja luotaantyöntäviltä. Poika itse seisoi aidan takana kyljittäin mahdollisimman välinpitämättömän näköisenä ja alkoi kutsua koira rannalta viheltämällä.

Aluksi vanhus ei kiinnittänyt häneen mitään huomiota, eikä varmaan myöhemminkään, poika tuumi ja varjeli salaisuuttaan tarkasti. Hän tiesi jo suurin piirtein, mihin aikaan portti avautuisi ja milloin harmaatakkinen vanhus ilmaantuisi. Siksi hän ehti piiloutua korkeiden mäntyjen leveiden pronssinruskeiden runkojen taakse. Koivut eivät näet kätkeneet hänen laihaa hahmoaan yhtä hyvin.

Voi sitä naiiviutta! Kellonsoittaja oli jo aikaa sitten pannut hänet merkille ja käsittänyt, ettei poika tahtonut tulla huomatuksi, ja siksi hän oli päättänyt jättää pojan vähäksi aikaa rauhaan. “He tulevat itse”, hän hymyili itsekseen, ja ajatukset lensivät jonnekin muistojen pariin tuoden esiin kuvia menneiltä ajoilta, useimmiten hyvinkin kaukaisilta, kuten vanhuksille usein käy.

Olihan hän itsekkin joskus aikaa sitten seissyt kauan aikaa kellotornin kupeessa kuunnellessaan paikallisen seurakunnan kellonsoittajaa. Hänenkin sydämensä oli hypähdellyt eikä hänen tehnyt mieli lähteä pois, mutta häntä pelotti nousta kellotorniin – ja keneltä hän olisi saanut siihen luvan? “Mitä tehdä?” Kysymys oli ollut kiperä ja se oli vaivannut häntä.

“Istuta puuntaimi, poika”, joku huivipäinen mummo sanoi samassa hänelle, yksi niistä, jotka aina hyörivät kirkon nurkilla ja juoksentelevat sinne tänne palveluksen jälkeen. Ehkä hän näki huonosti ja luuli häntä yhdeksi alttaripojista. “Kuule, kiipeä sinä Pavlovitšin luo kellotorniin, hän näyttää sinulle kaiken! Hän on meidän korvaamaton kellonsoittajamme ja puutarhurimme”, mummo sanoi jo itsekseen niin, ettei kukaan kuullut hänen viimeistä repliikkiään.

Ja sen jälkeen kellonsoittajalle ilmaantuikin oppilas.

Auto tööttäsi odottamattoman kovalla äänellä ja jarrutti äkisti. Vanhus havahtui mietteistään ja muistot haihtuivat taka-alalle. Hän oli ollut vähällä jäädä auton alle...

“No niin, ukko! Selvisitpä hengissä! Kiitä Jumalaa!”, hän mutisi itsekseen. “Minähän olen unohtanut köydetkin!” Hänen piti hankkia ohutta, vahvaa ja venymätöntä köyttä sitoakseen pienet kellot, ja siksi hän päätti mennä rautakauppaan.

“Näinkö minä sitä huivipäistä mummoa, hyväntekijääni, enää sen jälkeen, vai en...?” vanhuksen mieleen juolahti kysymys, joka häipyi saman tien. Kaupan ovi kolahti ja kellonsoittajan pitkä ja hieman kumara hahmo astui sisään.

* * *

Tässä muistiinpanossaan Milka tarkoitti Antoineta, Mirkan poikaa, josta hän piti oikein paljon. Poika ei puhunut venäjää ja oli oikein hämillään, kun ei osannut sitä. Hän oli todellakin alkanut käydä kuuntelemassa vanhaa kellonsoittajaa. Kelloja oli paljon, mutta Milka soitti aina vain isoa sanomakelloa. Antoine ujusteli eikä rohjennut tulla kirkkopihalle. Milka puhui asiasta Mirkan kanssa, ja Mirka puhui vanhempiansa kanssa, ja he laativat yhdessä suunnitelman.

Kohtaaminen

Kellot olivat jo soineet kutsuen liturgiaan ja ortodoksinen kirkko oli täynnä ihmisiä.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.